

Správa o výsledku kontroly postupu daňových orgánov pri overovaní účelu a stanovených podmienok použitia podielu zaplatenej dane na osobitné účely a kontroly použitia týchto prostriedkov vo vybraných neziskových organizáciách

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (ďalej „NKÚ SR“) vykonal podľa plánu kontrolnej činnosti na rok 2008 kontrolu postupu daňových orgánov pri overovaní účelu a stanovených podmienok použitia podielu zaplatenej dane na osobitné účely a kontrolu použitia týchto prostriedkov vo vybraných neziskových organizáciách.

Účelom kontroly bolo preveriť postup správcu dane pri prevode podielu zaplatenej dane na osobitné účely a dodržiavanie zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov (ďalej len „zákon o dani z príjmov“) a príslušných ustanovení zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov a súvisiacich právnych predpisov (ďalej len „zákon o správe daní a poplatkov“), tzn. pri prevode 2 % podielu zo zaplatenej dane neziskovým organizáciám a preveriť správnosť použitia týchto prostriedkov vo vybraných neziskových organizáciách v súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy“) a zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Kontrola bola vykonaná v období október až december 2008 v 10 daňových úradoch: Bratislava VI, Senec, Nitra I, Levice, Považská Bystrica, Púchov, Banská Bystrica I, Ružomberok, Košice I, Levoča, (ďalej len „DÚ“) a v 10 neziskových organizáciách: „Združenie Senec a okolie“ „Szenc- és vidéke Társulás“ - Senec, Humanitná nadácia zdravotne postihnutých - Bratislava, Združenie pre rozvoj regiónov Slovenska v európskom priestore – Považská Bystrica, Nadácia na podporu púchovského regiónu – Púchov, Spolok Sv. Vincenta de Paul na Slovensku - Levice, Nadácia Aspekt - Nitra, Úsmev, šťastie, dobrá vec .n.f. - Košice, Klub priateľov zrakovo postihnutej mládeže na SOU pre zrakovo postihnutú mládež v Levoči, Nadácia Mondi SCP – Ružomberok, Nadácia Ekopolis – Banská Bystrica.

Kontrolovaným obdobím boli roky 2005 a 2006.

1. Prehľad o poukázaní podielu zaplatenej dane na osobitné účely v rokoch 2002 až 2007

Tabuľka č. 1

Rok	Počet prijímateľov	Počet FO, ktoré poukázali 2 % (1 %)*	Suma poukázaná od FO (tis. Sk)	Počet PO, ktoré poukázali 2% (1 %)*	Suma poukázaná od PO (tis.Sk)	Poukázaná suma spolu (tis. Sk)
2002	4 042	341 776	101 882	-	-	101 882
2003	3 398	286 164	97 070	-	-	97 070
2004	3 829	402 057	275 917	8 364	569 256	845 173
2005	5 746	418 241	312 439	14 063	618 340	930 779
2006	7 100	446 973	352 869	17 740	772 101	1 124 970
2007	7 662	408 277	386 181	21 632	882 879	1 269 060

Vysvetlivky: * do roku 2003 predstavoval podiel zaplatenej dane 1 %

Z uvedeného prehľadu je zrejmé od roku 2004 výrazný nárast poukázanej sumy, keď zákon umožnil poukazovať 2 % zaplatenej dane na osobitné účely aj právnickým osobám. Kým počet daňovníkov - fyzických osôb je od roku 2004 približne rovnaký, okolo 400 tis., počet právnických osôb má stúpajúcu tendenciu (od 8 tis. v roku 2004 do 22 tis. v roku 2007) Poukázaný podiel zaplatenej dane sa zvýšil v roku 2005 oproti predchádzajúcemu roku o 85 606 tis. Sk, tzn. o 10,1 %. V roku 2006 bol oproti roku 2005 zaznamenaný nárast poukázanej sumy o 194 191 tis. Sk, čo predstavuje 20,9 %. Najvyššia poukázaná suma zaplatenej dane bola v roku 2007 a to 1 269 060 tis. Sk, čo je o 144 090 tis. Sk, tzn. o 12,8 % viac ako v roku 2006.

2. Overenie postupu správcu dane pri poukazovaní podielu zaplatenej dane u vybraných daňových subjektov

Na základe vykonanej kontroly kontrolné skupiny NKÚ SR vypracovali 9 protokolov o výsledku kontroly (DÚ Bratislava VI, Senec, Banská Bystrica I, Ružomberok, Púchov, Levoča, Košice, Nitra I, Levice) a 1 záznam o výsledku kontroly (Považská Bystrica).

Vykonanou kontrolou NKÚ SR zistil, že správcovia daní vo viacerých prípadoch postupovali v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, napríklad:

Zákon o dani z príjmov

Porušenie § 50 (Použitie podielu zaplatenej dane na osobitné účely)

DÚ Bratislava VI v jednom prípade porušil § 50 ods. 1, keď poukázal prijímateľovi podiel zaplatenej dane v sume nižšej o 200 Sk, ako bolo uvedené v daňovom priznaní predloženom správcovi dane.

DÚ Bratislava VI v jednom prípade porušil § 50 ods. 6, keď poukázal 2 % zo zaplatenej dane prijímateľom dane, aj keď u daňového subjektu bol evidovaný do lehoty na podanie daňového priznania nedoplatok na dani z príjmu právnických osôb.

DÚ Bratislava VI v devätnástich prípadoch, DÚ Senec v deviatich prípadoch, DÚ Púchov v štyroch prípadoch, DÚ Banská Bystrica I v troch prípadoch, DÚ Ružomberok v jednom prípade, DÚ Nitra I v šiestich prípadoch, DÚ Levice v dvoch prípadoch a DÚ Košice I v dvoch prípadoch porušil §

50 ods. 8, keď nepreviedol podiel zaplatenej dane na účet prijímateľa do troch mesiacoch po lehote na podanie vyhlásenia o poukázaní podielu zaplatenej dane.

DÚ Nitra I a DÚ Levice v jednom prípade nezaslali daňovníkovi oznámenie o zániku nároku na poukávanie podielu dane.

DÚ Bratislava VI v štyroch prípadoch porušil § 50 ods. 10, keď vrátil daňovému subjektu preplatok, ktorý nebol znížený o rozdiel medzi sumou poukázanou prijímateľovi a sumou zodpovedajúcou podielu zaplatenej dane z upravenej daňovej povinnosti. Spolu teda vrátil daňovým subjektom preplatky v sume vyššej o 3 394 Sk.

DÚ Senec v štyroch prípadoch neznížil vrátené preplatky spolu o sumu 448 Sk, čo predstavuje rozdiel medzi sumou poukázanou prijímateľovi a sumou zodpovedajúcou podielu zaplatenej dane z upravenej daňovej povinnosti.

Zákon o správe daní a poplatkov

Porušenie § 30a (Lehoty na rozhodnutie a opatrenia proti nečinnosti)

DÚ Bratislava VI v jednom prípade nekonal v daňovom konaní bezodkladne, keď daňovníka nevyzval včas na doplnenie chýbajúcich údajov v predloženom vyhlásení o poukázaní 2 % zo zaplatenej dane.

Porušenie § 41 (Vytýkacie konanie)

DÚ Bratislava VI v dvoch prípadoch, DÚ Senec v troch prípadoch, DÚ Banská Bystrica I v piatich prípadoch, DÚ Levoča v dvoch prípadoch, DÚ Púchov v jednom prípade a DÚ Košice I v troch prípadoch nepostupoval v súlade s § 41 ods. 1, keď nevyzval daňový subjekt na doplnenie, resp. opravu podaného daňového priznania.

Porušenie § 63 (Daňové preplatky a úrok)

DÚ Senec v troch prípadoch nevrátil preplatok na dani daňovému subjektu v lehote, stanovenej v § 63 ods. 4, tzn. do jedného mesiaca od doručenia žiadosti o jeho vrátenie.

Zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite

Porušenie § 6 ods. 1

DÚ Košice I v jednom prípade nevykonal predbežnú finančnú kontrolu, tzn. neoveril finančnú operáciu navrhovanú na realizáciu na základe vyhotoveného hromadného platobného príkazu, keď prijímateľovi poukázal podiel zo zaplatenej dane v sume nižšej o 231 283 Sk ako uviedol daňovník v podanom daňovom priznaní.

3. Overenie spôsobu kontroly správnosti použitia podielu zaplatenej dane v neziskových organizáciách

Vykonanou kontrolou NKÚ SR zistil, že správcovia daní ani v jednom prípade nevykonali

kontrolu správnosti použitia podielu zaplatenej dane v neziskových organizáciách.

4. Overenie správnosti použitia podielu zaplatenej dane v neziskových organizáciách

NKÚ SR vykonal kontrolu v neziskových organizáciách z dôvodu, že napriek tomu, že zákon o dani z príjmov umožňuje použitie podielu zaplatenej dane na osobitné účely už od roku 2000, v zákone nie je presne vymedzené, kto má kontrolu dodržiavania stanovených podmienok vykonať. Novela zákona o správe finančnej kontroly, účinná od 1.6.2008, rieši iba konanie vo veci ukladania a vymáhania sankcie za porušenie finančnej disciplíny pri nakladaní s prostriedkami poskytnutými ako podiel zaplatenej dane.

Výber neziskových organizácií na kontrolu bol vykonaný z ročného prehľadu prijímateľov podľa stavu k 31.12.2005 a k 31.12.2006. Prijímatelia boli rozdelení podľa výšky prijatej sumy do 4 skupín a to:

1. 20 Sk - 1 000 Sk,
2. 1 001 Sk - 100 000 Sk,
3. 100 001 Sk - 1 mil. Sk,
4. nad 1 mil. Sk

Ku kontrole boli vybrané subjekty z 3. a 4. skupiny, tzn. s prijatým podielom zaplatenej dane nad 100 tis. Sk a nad 1 mil. Sk (spolu 10 nadácií, resp. združení).

5. Dodržiavanie zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zákona o účtovníctve

Na základe výsledkov kontroly NKÚ SR konštatuje, že v siedmich z desiatich kontrolovaných neziskových organizácií boli zistené nedostatky.

Vykonanou kontrolou NKÚ SR zistil, že neziskové organizácie vo viacerých prípadoch postupovali v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, napríklad:

Zákon o dani z príjmov

Porušenie § 50 (Použitie podielu zaplatenej dane na osobitné účely)

NKÚ SR kontrolou zistil, že 3 subjekty porušili § 50 ods. 9 zákona o dani z príjmov tým, že nevrátili prijatý podiel zaplatenej dane, keďže boli zrušené v lehote 12 mesiacov od prijatia podielu zaplatenej dane. Jedná sa o nasledujúce subjekty:

- Spolok Dychová hudba BYSTRICKÁ KAPELA, Karpatská 2, v územnej pôsobnosti DÚ Banská Bystrica I - podiel zaplatenej dane dňa 23.12.2005 v sume 990 Sk, dátum zrušenia daňového subjektu 01.10.2006,
- Kongregácia sestier Najsvätejšieho Spasiteľa Slovenská provincia - podiel prijatej zaplatenej dane dňa 25.07.2006 v sume 13 948 Sk, dátum zrušenia daňového subjektu 01.02.2007,
- Krajské rehabilitačné centrum Slovenského zväzu sluchovo postihnutých - podiel prijatej zaplatenej dane dňa 25.07.2006 v sume 921 Sk, dátum zrušenia daňového subjektu

31.03.2007.

NKÚ SR listom zo dňa 19.01.2009 oznámil zistené skutočnosti Správe finančnej kontroly Zvolen a Správe finančnej kontroly Košice.

Humanitná nadácia zdravotne postihnutých v špecifikácii použitia prijatého podielu zaplatenej dane zverejneného v Obchodnom vestníku nesprávne dvakrát uviedla sumu 4 844 Sk a 3 900 Sk a v troch prípadoch nesprávne uviedla sumy vo výške 15 000 Sk, 56 353 Sk, 60 000 Sk, ktoré nepatrili do vykazovaného obdobia. Nadácia na podporu púchovského regiónu v 1 prípade nezverejnila úplnú a presnú špecifikáciu použitia prijatého podielu v Obchodnom vestníku. Nadácia ASPEKT v dvoch prípadoch za rok 2005 zverejnila v Obchodnom vestníku okrem špecifikácie použitia podielu zaplatenej dane aj použitie finančných darov od fyzických osôb a právnických osôb, ktoré do tejto špecifikácie nemali byť zahrnuté.

Zákon o účtovníctve

Porušenie § 4

Nadácia na podporu púchovského regiónu v dvoch prípadoch a Spolok sv. Vincenta de Paul na Slovensku v dvoch prípadoch nepostupovali v súlade s § 4 ods. 2, keď nedodržali pri vedení účtovníctva účtovné osnovy a postupy účtovania.

„Združenie Senec a okolie, Szenc és vidéke Társulás“ v trinástich prípadoch zápisy v pokladničnej knihe nevedlo v súlade s § 4 ods. 13 v štátnom jazyku. Nadácia ASPEKT k darovacím zmluvám nedoložila slovenský preklad faktúry vyhotovenej v nemeckom jazyku.

Porušenie § 8 (§ 32 - Preukázateľnosť účtovného záznamu)

„Združenie Senec a okolie, Szenc és vidéke Társulás“ v šiestich prípadoch a Klub priateľov zrakovo postihnutej mládeže na SOU pre zrakovo postihnutú mládež v Levočiv jednom prípade nepostupovali podľa § 8 ods. 1, keď nevedli účtovníctvo správne, úplne, preukázateľne a zrozumiteľne, Združenie pre rozvoj regiónov Slovenska v európskom priestore v jednom prípade v peňažnom denníku zaúčtovalo výdavok až dňa 15.12.2005 namiesto 11.11.2005 a Nadácia na podporu púchovského regiónu v jednom prípade účtovný prípad vôbec nezaevidovala v účtovníctve, čím taktiež postupovali v rozpore s uvedeným paragrafom.

Spolok sv. Vincenta de Paul na Slovensku v štyroch prípadoch nedodržel ustanovenia § 8 ods. 4 a § 32 ods. 1, keď k výdavkovým pokladničným dokladom nedoložil účtovné doklady preukazujúce účel použitia podielu zaplatenej dane. Nadácia ASPEKT v ôsmich prípadoch nedodržala ustanovenia § 8 ods. 4 a § 32 ods. 1, keď k darovacím zmluvám nedoložila účtovné doklady preukazujúce účel použitia podielu zaplatenej dane a nedoložila účtovné doklady preukazujúce verejnoprospešný účel použitia poukázaného podielu zaplatenej dane.

Porušenie § 10 (Účtovný doklad)

V piatich prípadoch účtovný doklad „Združenia Senec a okolie, Szenc és vidéke Társulás“ neobsahoval všetky náležitosti. Združenie pre rozvoj regiónov Slovenska v európskom priestore v

dvoch prípadoch neopatrilo výdavkové pokladničné doklady zo dňa 11.11.2005 a 30.09.2006 číslom a podpisom zodpovednej osoby. Nadácia na podporu púchovského regiónu v dvoch prípadoch neoznačila výdavkový pokladničný doklad číslom, doklad neobsahoval obsah účtovného prípadu a označenie jeho účastníkov, dátum vyhotovenia pokladničného dokladu, podpis osoby zodpovednej za účtovný prípad a podpis osoby zodpovednej za jeho zaúčtovanie a označenie účtov, na ktorých sa účtovný prípad zaúčtoval.

Porušenie § 15 (Účtovné knihy v sústave jednoduchého účtovníctva)

„Združenie Senec a okolie, Szenc és vidéke Társulás“ v kontrolovaných rokoch 2005 a 2006 nevedlo účtovníctvo v peňažnom denníku.

Porušenie § 17

„Združenie Senec a okolie, Szenc és vidéke Társulás“ v kontrolovaných rokoch 2005 a 2006 nezostavilo účtovnú závierku.

Porušenie § 29

V rokoch 2005 a 2006 „Združenie Senec a okolie, Szenc és vidéke Társulás“ nevykonalo inventarizáciu peňažných prostriedkov v hotovosti.

Zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy

Porušenie § 19 (Pravidlá rozpočtového hospodárenia)

§ 31 (Porušenie finančnej disciplíny)

„Združenie Senec a okolie, Szenc és vidéke Társulás“ v dvadsiatich troch prípadoch a Spolok sv. Vincenta de Paul na Slovensku v jedenástich prípadoch použili prostriedky z podielu zaplatenej dane na účely, ktoré neboli v súlade s § 19 ods. 1 (napr. úhrada faktúr za stavebné práce, za spracovanie účtovníctva a úhradu bankových poplatkov), v nadväznosti na § 31 ods. 1, písm. k), tzn. nedodrжали určený spôsob nakladania s verejnými prostriedkami.

Klub priateľov zrakovo postihnutej mládeže na SOU pre zrakovo postihnutú mládež v Levoči v jednom prípade nekonal v súlade s § 19 ods. 3 v nadväznosti na § 31 ods. 1, písm. j), keď použil verejné prostriedky nehospodárne, pretože nezabezpečil najvýhodnejšie ceny nakupovaných tovarov a služieb.

Nadácia na podporu púchovského regiónu v jednom prípade použila prostriedky z podielu zaplatenej dane v sume 800 tis. Sk, na základe darovacej zmluvy, na rekonštrukciu nehnuteľnosti (poľovnícka chata), ktorá by mala slúžiť aj pre študentov Fakulty priemyselných technológií v Púchove a pre študentov Strednej odbornej školy v Púchove.

NKÚ SR prostredníctvom písomnej odpovede na vyžiadané informácie zistil, že stavebné práce boli vykonané na nehnuteľnosti, ktorá nie je zapísaná na liste vlastníctva. V tejto súvislosti NKÚ SR požiadal Správu katastra v Púchove o potvrdenie kontrolného zistenia a zároveň si vyžiadal písomné informácie i z Mestského úradu Púchov, Oddelenia výstavby, územného plánovania a životného prostredia.

Správa katastra v Púchove potvrdila, že v súbore popisných informácií katastrálneho operátu pre dané katastrálne územie nie je evidovaná stavba, ktorá by mala stáť na pozemku parc. č. KNC 1672/2 ani vlastnícke právo k nej.

Mesto Púchov ako príslušný stavebný úrad podľa § 117 ods. 1 zákona o územnom plánovaní a stavebnom poriadku oznámilo, že nebolo vydané stavebné povolenie v súvislosti s rekonštrukciou alebo výstavbou chaty, ktorú by mal obdarovaný vlastniť v katastrálnom území na pozemku parc. č. KNC 1672/2 a ku dňu 08.12.2008 nebolo ohlásené alebo nebol vydaný súhlas na stavebné úpravy, udržiavacie práce ani drobnú stavbu na predmetnej chate.

NKÚ SR napriek písomnému vyhláseniu a priloženým dokumentom mal pochybnosti o existencii poľovníckej chaty a trval na obhliadke a vyhotovení fotodokumentácie poľovníckej chaty. V tejto súvislosti mu boli prostredníctvom elektronickej pošty zaslané 4 fotografie predmetnej chaty (príloha protokolu), ktoré by mali svedčiť o existencii chaty napriek tomu, že oficiálne poľovnícka chata nie je zapísaná na liste vlastníctva. Aktuálnu fotografiu predmetnej chaty sa NKÚ SR nepodarilo získať a nebola umožnená ani obhliadka na mieste z dôvodu nedostupnosti objektu bez použitia špeciálneho terénneho automobilu.

Na základe predmetných kontrolných zistení nadácia použila podiel zaplatenej dane v rozpore s deklarovaným účelom (rekonštrukcia chaty, ktorá bude slúžiť aj pre študentov Fakulty priemyselných technológií v Púchove a pre študentov Strednej odbornej školy v Púchove), pretože poskytnuté finančné prostriedky boli použité na nehnuteľnosť o ktorej Správa katastra Púchov nevedie informáciu. Týmto bolo porušený § 19 ods. 1a § 31 ods. 1 písm. n).

Kontrolou zistené nedostatky budú odstúpené príslušnej správe finančnej kontroly.

Zákon o nadáciách

Porušenie § 20 (Správna rada)

Nadácia ASPEKT nedoložila rozhodnutia správnej rady o odsúhlasení poskytnutých darov žiadateľom. O použití podielu zaplatenej dane rozhodol správca nadácie.

Porušenie § 28 (Výdavky, náklady nadácie)

Nadácia ASPEKT v jednom prípade poskytla peňažné prostriedky z poukázaného podielu zaplatenej dane žiadateľovi o dar v sume 18 tis. Sk bez predloženia zdôvodnenia žiadosti o poskytnutie daru a tým konala v rozpore s § 28 ods. 1 a Čl. XIII ods. 1. nadačnej listiny.

6. Overenie spôsobu vykonávania kontrol (DÚ, MF SR, SFK)

V rámci kontroly bolo zistené, že v roku 2005 vykonali Správy finančnej kontroly v Bratislave, Zvolene a v Košiciach následné finančné kontroly dodržania účelu poskytnutého podielu zaplatenej dane prijímateľom v rokoch 2002 a 2003. Z celkového počtu 33 kontrolovaných subjektov boli zistené nedostatky v oblasti účtovníctva, vedenia evidencie, inventarizácie a špecifikácie použitia pridelených prostriedkov v piatich prípadoch.

V roku 2006 vykonala Správa finančnej kontroly Zvolen 2 kontroly, pri ktorých neboli

zistené nedostatky. Daňové úrady nevykonávali kontroly zamerané na dodržanie účelu použitia poskytnutého podielu zaplatenej dane prijímateľom.

7. Záver

NKÚ SR na základe výsledkov kontroly v 10 vybraných daňových úradoch konštatuje, že v 9 boli zistené nedostatky, pričom najčastejšie sa vyskytovali porušenia § 50 zákona o dani z príjmov (52 krát) a § 41 zákona o správe daní a poplatkov (15 krát). Uvedené nedostatky v postupe daňových úradov pri poukazovaní podielu zaplatenej dane na osobitné účely určenému prijímateľovi sa vyskytovali najmä z dôvodov, že daňové úrady často pristupovali k poukázaniu prostriedkov až tesne pred uplynutím trojmesačnej lehoty stanovenej zákonom. V prípade, že v daňovom priznaní, resp. vyhlásení daňovníka zistili nedostatky, vyzvali daňovníka na ich opravu a preto zmeškali stanovený termín, príp. daňovníka na opravu vôbec nevyzvali.